Behandeling Begroting 2021

& Meerjarenraming 2022-2024

Gemeenteraad Staphorst, 27 oktober 2020

Inleiding

Voorzitter, de golven van de tijd waarin wij leven zijn woelig, onstuimig, heftig. Wereldwijd, landelijk maar ook plaatselijk. Een minuscuul coronavirus heeft de hele wereld in z'n greep. Corona doet ons beseffen dat wij mensen niet alles in de hand hebben. Het is een indringende waarschuwing tegen menselijke overmoed.

We denken aan mensen die ziek zijn, dierbaren zagen wegvallen of door angst worden beheerst. De coronacrisis raakt mensen niet alleen in hun lichamelijke gezondheid, gevoel van eenzaamheid of hun welbevinden. Het raakt mensen ook in hun portemonnee. Mensen kunnen wakker liggen over de vraag of hun bedrijf het wel gaat redden, of tobben over hun baan. Het is goed dat er landelijke en plaatselijke steunmaatregelen zijn om deze golven te doorstaan, maar alleen financiële steun is niet genoeg. Mensen moeten werken aan preventie: hun immuunsysteem versterken met voldoende slaap, beweging en gezonde voeding.
Ook aandacht voor elkaar is meer dan ooit belangrijk. Een extra telefoontje, een appje, of een bloemetje, het gevoel van 'niet vergeten zijn' doet veel goeds bij een mens.

Enkele weken geleden sprak dhr. Van der Staaij tijdens de algemene beschouwingen in de Tweede Kamer over een ijsvogel. Een prachtige vogel, oranje en blauw van kleur. Deze vogel is afgebeeld als één klein onderdeel op de sokkel van het monumentale standbeeld van Willem van Oranje in Den Haag. De mooie vogel bij dit standbeeld staat daar als een teken van rust boven een woelige zee met onstuimige golven.

Als meest bijzondere eigenschap van de ijsvogel noemt dhr. Van der Staaij dat het vogelnest met de jonge vogels rustig deint op de woelige golven. Hiermee wordt een lijfspreuk van Willem van Oranje uitgebeeld: '*Rustig te midden van de woelige baren (golven)*'

Het coronabeleid vraagt ook om behoedzaamheid, nauwkeurigheid, maar tegelijk alertheid en waakzaamheid. Zowel te weinig doen als te veel doen kan grote schade aanrichten.

Deo Volente

Ook dit jaar willen we de inleiding eindigen met de woorden 'Deo Volente'.

De betekenis ‘Zo de Heere wil en wij leven’ dienen we altijd in acht te nemen. Het geeft onze afhankelijkheid weer. Handen samen en gevouwen: het minuscule virus is nog niet onder de knie maar dient ons wel op de knieën voor Hem te brengen.

Ik ga m’n inleiding afronden. Rust bewaren in lastige tijden, daar zit ook een element van overgave in. Niet de angst, maar God regeert. Een vaste koers en een goede richting is naar de diepe overtuiging van de SGP gelegen in het volgen van het kompas van het Woord van God, Zijn geboden en beloften, ook als dat tegen de stroom ingaat.

Algemene Beschouwingen 2021

We gaan over tot enkele onderwerpen vanuit de begroting. De begroting 2021 geeft een goed totaalbeeld van onze gemeente. We kunnen slechts enkele onderwerpen aanstippen. Allereerst valt ons op dat de papieren versie in vergelijking met vorig jaar gehalveerd is, 135 pagina’s. Als dit te maken heeft met het kleinere begrotingstekort, dan hopen we dat deze volgend jaar nog dunner is.

Coalitieakkoord ‘Samen voor elkaar’

Bij de start van de nieuwe Raadsperiode werd het coalitieakkoord ambitieus genoemd: 69 ambities. Na ruim 2,5 jaar zien we dat inmiddels 70% van de ambities ‘goed op weg’ zijn, 20% is vertraagd en 10% is gestopt.
We zullen ondanks de onzekere tijden en de teruglopende rijksbudgetten ervoor kiezen om, daar waar mogelijk, zorgvuldig door te bouwen aan de ambities vanuit het coalitieakkoord. Het welzijn van de burgers en ondernemend Staphorst vragen immers om te blijven investeren in de nodige zaken!

Financiën

Begroting

De voorliggende begroting is een robuuste, of een solide begroting. Ook een overgang naar anders boekhouden. We blijven investeren, maar gaan anders om met de lastenverdeling. Doel is dat er tijdens gebruik beschikbaar kapitaal wordt opgebouwd om op een bepaald moment over te kunnen gaan naar vervanging.

Investeringen

Wel blijven we als fractie van de SGP focussen op de investeringen. Het *aangename* is niet aan de orde. Het *nuttige* ligt op de weegschaal en het *nodige* moet zijn voortgang hebben. We hebben nog mogelijkheden om keuzes te maken. We zijn nog steeds een financieel gezonde gemeente met veel bezit, waar we zuinig op zijn. We willen het college vragen om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de investeringen die de komende jaren van ons worden gevraagd door te laten gaan zonder dat we onroerend goed met een blijvende waarde verkopen. In onzekere tijden, ook financieel, kijken we graag nuchter naar investeringen en naar financieringsmogelijkheden. Welke alternatieve mogelijkheden zijn er?

Belastingen

Vorig jaar hebben we besloten de verhoging van de OZB-belasting te heroverwegen. De overweging is gemaakt. We zien liever dat er keuzes gemaakt worden binnen de investeringen dan dat de belastingen verhoogd worden. Keuzes maken binnen de investeringen is niet voldoende. De verhoging van de belasting is daarom noodzakelijk.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves gaan de komende jaren van 37 naar 32 miljoen. Zijn deze allen in beton gegoten of zijn er mogelijkheden om dit geld te investeren in rendabele duurzaamheidsprojecten? Als voorbeeld: kan een deel van de 4 miljoen van de bestemmingsreserve van betonwegen ingezet worden voor de aankoop van zonnepanelen?

Algemeen bestuur & organisatie

Ambtelijke organisatie

Overheidstaken dienen efficiënt en effectief te worden uitgevoerd. Niet harder maar 'slimmer' werken. Bekijk objectief periodiek de werkprocessen en automatiseer waar online mogelijkheden zijn. Hiermee komt er tijd vrij voor interne doorontwikkeling. Dit is belangrijk voor onze zelfstandige gemeente Staphorst. Stilstand is immers achteruitgang.

Ook onze ambtelijke organisatie beleeft bijzondere werktijden tijdens deze coronaperiode. Veelal alleen aan het werk, minder tijd voor overleg. Ondanks deze beperking zien we dat het werk doorgaat, compliment hiervoor.
We dienen aandacht te blijven houden voor ARBO/ RI&E, werkplekken binnen of buiten het gemeentehuis en de ergonomie van thuiswerkplekken.

Uitbreiding medewerkers vanuit Reestmond

Binnen de ambtelijke organisatie zien we een instroom van nieuwe medewerkers vanuit Reestmond. We heten hen een warm welkom toe. Het bieden van een werkomgeving voor mensen met een arbeidsbeperking is een onderdeel van goed werkgeverschap. Zet - waar mogelijk – in op volledige dienstverbanden en niet de norm die gesteld is vanuit de Wet banenafspraak op 25,5 uur per week.

Openbare orde en veiligheid

Veiligheidsregio

Binnen de Veiligheidsregio IJsselland wordt veel werk verricht. Elf burgemeesters zetten zich allen vol energie in voor veiligheid en gezondheid van hun inwoners, dank hiervoor. Belangrijk hierin is dat het Regionale Beleidsteam (RBT) en het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) de dialoog in stand houden tussen overheid en bedrijfsleven, scholen, verenigingen, kerk en staat, verzorgingstehuizen enz.

Verkeer en vervoer

Ontsluiting A28

De nieuwe aansluitingen van de A28 (de nieuwe op- en afritten), laten te lang op zich wachten. Intussen slibt het dorp nabij de Stovonde dicht. Ook ontstaat er daardoor sluipverkeer verderop door het dorp. Een ongewenste situatie. Wij willen daarom nadenken over deelplannen. De bestemde reserve verkeersontsluiting dient ingezet te worden voor:

1. Een nieuwe afrit vanaf het Zuiden bij Dekkersweg/Gorterlaan.
2. Een nieuwe oprit naar het Zuiden bij Dekkersweg/Gorterlaan.

Dat kan tegen relatief geringe kosten gerealiseerd worden. Hiermee wordt de eerste stap gezet in het ontlasten van verkeer rondom de Stovonde en komt daarmee de Esch 0 vrij om te ontwikkelen.

Bushalte A28

Ook het realiseren van een treinhalte laat lang op zich wachten. Voor de forensen en studenten is het wenselijk om te komen tot een ZSM-A28 snelbusverbinding. Is het mogelijk dat er een busverbinding komt van treinstation Meppel naar treinstation Zwolle met haltes bij de op- en afritten van de A28?

Economie en ondernemen

Ruimte voor industrie

Er is in 2020 hard gewerkt aan het realiseren van het bedrijventerrein de Esch IV. Daar zijn we als fractie van de SGP content mee! De verwachting is dat de Esch IV snel ingevuld zal zijn. De ontwikkelingen in Staphorst gaan echter volop door.
De Esch 0 is daarvoor hard nodig. Onduidelijkheden over de verplaatsing van de op- en afritten A28 werkt vertragend op dit bestemd bedrijventerrein. Wanneer we een besluit nemen dat de nieuwe op- en afritten A28 verplaatst gaan worden naar Dekkersweg/Gorterlaan, dan is daarmee de weg vrij om de Esch 0 verder te ontwikkelen.

Landbouw

We maken ons samen met de agrariërs zorgen over de ontwikkelingen die er op hen af komen. Stikstof, inklinking veenweidegebieden, nieuwe wetgeving over gewasbescherming, nieuwe invulling Europees subsidiebeleid, zoeken naar mogelijkheden voor meer biodiversiteit, enz. Terwijl daar tegenover de prijzen voor de Agro-producten enorm onder druk staan. Ook heeft de invulling van de Basel IV akkoorden grote impact op de financieringsmogelijkheden. Kortom, niet iets om jaloers op te zijn!

Veel zaken spelen op landelijk of Europees niveau en daar hebben wij geen invloed op. Echter op punten waar we wel iets kunnen beteken roepen we het college dan ook op hen hierbij te ondersteunen. Denk bijvoorbeeld aan:

- Het veiligstellen van ons agrarisch lint langs de Klaas Kloosterweg richting Natura 2000 gebieden;
- Het samen oppakken van het bevorderen van de biodiversiteit;
- Bodemverbetering door gemeentelijk berm- en slootmaaisel in te zetten;
- Het bevorderen van de verkoop van streekproducten rechtstreeks aan de consument.

Onderwijs

Schoolgebouwen

Verschillende scholen in onze gemeente hebben te maken met groei van het aantal leerlingen. Het is dan ook te verwachten dat deze scholen zullen moeten uitbreiden. Het is belangrijk dat bij uitbreiding van bestaande scholen of nieuwbouw van scholen er goed gekeken wordt naar het binnenklimaat. De coronacrisis heeft ons geleerd hoe belangrijk het binnenklimaat van scholen is. Goede ventilatiesystemen zorgen voor frisse lucht en dat komt de leerprestaties van onze jongeren ten goede. Blijvende aandacht voor het basisonderwijs en de bestaande locaties is nodig.

Vakhavo

Er liggen concrete plannen bij de scholen om de Vakhavo op te starten. Mooi dat dit nu vorm krijgt! Vanaf wanneer gaan genoemde scholen dit nu een plek geven in hun lesaanbod? En daarmee kennis en vaardigheden bundelen? We willen het college vragen om hierin gericht mee te blijven denken in het faciliteren van onderwijs.

Sociaal Domein

Algemeen

Participatie, zorg voor ouderen, zwakken, zieken en mantelzorgers. Vanuit het Sociaal Domein is het team Samenleving hier dagelijks mee bezig.
Een groot deel van de begroting wordt besteed binnen het Sociaal Domein.
Zijn er mogelijkheden om de gemeentelijke taken vanuit de WMO, Jeugdwet en Participatiewet apart te verantwoorden in de financiële paragraaf?

Jeugdzorg

Jongeren en gezinnen die in meerdere of mindere mate te maken krijgen met complexe omstandigheden. Hoe kunnen we gericht betaalbare zorg en begeleiding blijven verlenen? Het gaat allereerst om kwalitatieve zorg in moeilijke omstandigheden. Kunnen we bieden wat er wordt gevraagd? Wat kunnen we doen om meer gastgezinnen te registeren? Helpen we jongeren om zonder begeleiding verder te kunnen?

Wat ons betreft kijken we gericht naar de systematiek: Hoe en wanneer starten we? Hoe formuleren we doelen? Hoe volgen we het proces en wanneer sluiten we af?
Welk systeem van monitoring hebt u als college om zicht te houden op het geheel van het ondersteuningsaanbod? Van hulpvraag via bekostiging naar ondersteuning? Wij vernemen graag de mogelijkheden hoe we het proces van begeleiding en zorg bewaken.

Preventie

Preventie en vroeg signaleren blijven we zien als kansen en we willen daar ook in blijven investeren. Er is veel aandacht voor preventie. Stuurgroep Transformatie voorliggend veld is gericht bezig met planvorming en uitvoering daarvan. Een passend budget blijft daar zeker nodig.

Vorig jaar oproep gedaan om goed presterende omliggende gemeenten te blijven volgen. Van gemeente Zwolle vernemen we van een pilot: ‘Gezonde relaties, beter voor Zwolle’. Goed voorbeeld doet goed volgen!

Bewegen en sport, openbaar groen

Bewegen en sport

Een gezonde portie beweging is onmisbaar binnen een gezonde leefstijl. Daarom moet de openbare ruimte zo ingericht worden, dat mensen worden uitgenodigd om in beweging te komen. Naast voldoende fiets- en wandelpaden kan ook gedacht worden aan een beweegpark, zoals die zeer recent in gebruik genomen is in IJhorst aan de Burg. Van Wijngaardenstraat. Mogelijk kan zo'n beweegpark ook op andere plekken in de gemeente gerealiseerd worden.

Begraafplaatsen/ openbaar groen

Vanuit onze fractie is altijd gewezen op het belang van goed onderhouden begraafplaatsen. Deze plaatsen van verdriet en herinneringen, dienen er netjes uit te zien. Gelukkig geldt dat voor de meeste begraafplaatsen in onze gemeente. De begraafplaats in IJhorst valt helaas uit de toon. Hoe kan het gras op deze begraafplaats hersteld kan worden?

Gezondheid en milieu

Duurzame samenleving

Afgelopen jaar zijn diverse stappen gezet op weg naar een duurzamere samenleving. Ook voor komend jaar staan er diverse plannen op stapel, met een fiks prijskaartje eraan. Het is een grote uitdaging om op termijn alleen te werken met duurzame elektriciteit. En het terugbrengen van aardgasgebruik om onze huizen op te warmen, is een minstens zo grote uitdaging. Het is bij dit onderwerp belangrijk om de realiteit niet uit het oog te verliezen. Ook qua kosten dienen we kritisch te blijven. Als de inkomsten vanuit het Rijk achterblijven, moeten we onze uitgaven hierop aanpassen.

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Woningbouw

Er wordt gebouwd in Staphorst, in IJhorst is onlangs de handtekening gezet en in Rouveen is er een concreet plan van aanpak
Op deze manier bieden we onze inwoners en ook vooral jongeren de mogelijkheid om te wonen in onze mooie gemeente Staphorst.

Sociale huur

Het is belangrijk dat er genoeg sociale huurwoningen worden gebouwd. Samen met woningstichting VechtHorst en huurdersvereniging TOEK werken we aan het voorzien in de behoefte. Zijn er locaties binnen de bebouwing die in aanmerking zouden kunnen komen voor sociale huur?

De Streek

Er zijn weer mogelijkheden om volop te kunnen bouwen in Staphorst. De Streek is volop in ontwikkeling. Beleidsnotitie Ons Open-plekkenbeleid laatste wijziging dateert van oktober 2016. Wanneer staat de volgende vaststelling geagendeerd?

Vlag in de raadzaal

Naast trots op de boer zijn we ook zeker trots op onze Nationale driekleur en zou deze op bepaalde dagen torenhoog mogen wapperen. In het verleden is er gesproken over een zichtbare plaats in de raadszaal. Kan dit gerealiseerd worden?

Slot

Voorzitter, dank voor de wens die u ons meegeeft in de inleiding c.q. de aanbieding van deze begroting. Als fractie van de SGP wensen we ook u als college van burgemeester en wethouders van Staphorst rust toe in de *woelige* baren. U en de hele ambtelijke organisatie Gods zegen toegewenst om het werk in het komende jaar te mogen doen.